

Svar på skriftligt spörsmål SSS 371/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om praxis för beräkning av skyddat belopp vid utmätning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 371/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Taavitsainen /sd:

Är ministern medveten om att även om skyddat belopp enligt 4 kap. 48 § 1 mom. i utsökningsbalken alltid ska beräknas för 30 dagar per månad, motsvarar praxis inte detta de facto,

på vilka fakta baserar sig enligt ministern den praxis där det skyddade beloppet vid utmätning för en person som endast arbetar vissa dagar i månaden endast beräknas för dessa dagar och inte för 30 dagar såsom 4 kap. 48 § 1 mom. i utsökningsbalken föreskriver,

hur motiverar ministern en praxis enligt vilken veckoslut inte beaktas vid beräkningen av det skyddade beloppet för en person som till exempel arbetar 10 dagar i månaden, medan veckosluten beaktas om en person arbetar i deltidarbete hela månaden,

vilka åtgärder tänker ministern vidta för att ändra anvisningarna och förordningarna så att det skyddade beloppet vid utmätning alltid de facto beräknas för 30 dagar i månaden, och

hur tänker ministern säkerställa att medborgarna behandlas likvärdigt i utsökningssituationer i hela Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Bestämmelserna om utmätning av lön reviderades i den tredje fasen i totalreformen av utsökningsslagen (RP 13/2005 rd). Med tanke på tillämpningen av bestämmelserna är det inte avgörande om det är fråga om arbete på hel- eller deltid, utan om lönen betalas regelbundet eller oregelbundet.

Vid utmätning av lön som betalas regelbundet är gäldenärens skyddade belopp för närvarande 22,41 euro per dag fram till följande lönebetalningsdag. Det skyddade beloppet beräknas per månad – dvs. för lön som betalas månatligen – för 30 dagar. Om lönen betalas med två veckors intervall beräknas det skyddade beloppet för 14 dagar (RP 13/2005 rd s. 79). Det väsentliga är att det skyddade beloppet är 22,41 euro för varje kalenderdag, och detta belopp beror inte på gäldenärens arbetstimmar eller till exempel antalet arbetsdagar per vecka ens när de varierar.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 371/2018 rd

Med stöd av 4 kap. 50 § i utsökningsbalken utmäts av annan lön än sådan som betalas ut regelbundet en tredjedel. Det skyddade beloppet gäller inte personer med oregelbunden lön. Detta beror på att den följande lönebetalningsdagen fram till vilken det dagliga skyddade beloppet kunde beräknas inte är känd, och arbetsgivaren inte på förhand kan meddelas betalningsförbud baserat på dagsinkomsten. Även om man i efterhand skulle beakta hur många dagar som en arbetsprestation med till exempel ett intensivt tidsschema de facto tagit, kunde detta leda till en oskäligt sträng utmätning, eftersom syftet är att livnära sig en längre tid med ersättningen än längden på arbetsprestationen. Avsaknaden av skyddat belopp innebär naturligtvis inte att all löneinkomst utmäts av gäldenären, utan beloppet är en tredjedel av nettoinkomsten.

Det är möjligt att utmätningen för person med oregelbunden lön i enskilda fall blir strängare eller lindrigare än för en person med regelbunden lön. Om utmätningen blir alltför sträng borde beloppet minskas med stöd av 4 kap. 51 § i utsökningsbalken. I regeringens proposition nämns som ett tecken på att paragrafen kan tillämpas att lönen är oregelbunden (RP 13/2005 rd s. 82). Utmätningen av lön av en person med oregelbunden lön kan också avbrytas genom att i tillämpliga delar iaktta det som föreskrivs om fria månader.

I gränsdragningen mellan regelbunden och oregelbunden lön är det väsentligt att granska om lönebetalningsperioden är regelbunden. Om lönebetalningsperioden och arbetsgivaren inte varierar tillämpas utmätningens regel för lön som betalas regelbundet oberoende av om gäldenärens arbetstimmar eller arbetsdagar varierar under varje lönebetalningsperiod. Således är det inte heller avgörande om arbetet sker till exempel på deltid eller som oregelbundna arbetspass.

Utmätningens beloppet baserar sig på lagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den. Utmätningens mannen meddelar arbetsgivaren betalningsförbud, i vilket bland annat beräkningen av det belopp som utmäts fastställs. Utmätningens mannen ska på begäran, eller om han märker att situationen kräver det, ge lönebetalaren råd om iakttagandet av betalningsförbudet. Om gäldenären anser att utmätningen har förrättats felaktigt kan gäldenären anföra utsökningsbesvär och låta domstolen behandla ärendet. Ministern kan inte instruera utmätningens män i hur de ska avgöra ärenden, och ministeriet kan inte utfärda förordningar om lagstadgad behörighet saknas. Däremot kommer justitieministeriet att se till att informationen om arbetsgivares skyldigheter på oikos.fi/ulosotto förtydligas när det gäller temat i det skriftliga frågan.

Regeringens mål är att förbättra likabehandlingen av gäldenärer i utsökningsförfarandet. Ett mål för utsökningens pågående strukturreform (RP 71/2018 rd) är att förbättra verkställighetens kvalitet och uppnå en bättre enhetlighet i praxis och lagskipningsavgöranden.

Helsingfors 23.10.2018

Justitieminister Antti Häkkinen